

กรอบแนวคิดระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน (เรียบเรียงจาก Sustainable Livelihoods Guidance Sheets, DFID)

บทนำ

กรอบแนวคิดระบบการดำรงชีพ คือเครื่องมือที่จะใช้ปรับปรุง พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีพ โดยเฉพาะการดำรงชีพของคนจน กรอบแนวคิดนี้ถูกพัฒนาขึ้นโดยคณะทำงานการพัฒนาชนบทในทุกภูมิภาคระดับโลกและจากฐานความรู้เดิมของสถาบันการศึกษาด้านการพัฒนา

1. ทำไมถึงต้องใช้กรอบแนวคิดนี้

กรอบแนวคิดระบบการดำรงชีพแบบยั่งยืน นำเสนอปัจจัยหลักที่จะมีผลกระทบต่อ การดำรงชีพของผู้คนและความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงของปัจจัยหลักเหล่านี้ กรอบแนวคิดนี้นำไปใช้ได้ทั้งการวางแผนกิจกรรมการพัฒนาใหม่ๆและการประเมินผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ทำอยู่เพื่อสนับสนุนระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน

กรอบแนวคิดการดำรงชีพแบบยั่งยืนนี้ ช่วยบ่งชี้

- : เป็นรายการตรวจสอบประเด็นสำคัญและภาพร่างของการเชื่อมโยงของประเด็นสำคัญต่างๆเหล่านี้
- : ช่วยดึงความสนใจเข้าสู่กระบวนการและประเด็นสำคัญที่จะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลหลัก
- : เน้นให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ที่หลากหลายของปัจจัยต่างๆที่จะมีผลต่อการดำรงชีพ

กรอบแนวคิดการดำรงชีพแบบยั่งยืนนี้เน้นจุดศูนย์กลางที่คน ซึ่งมีได้เป็นความสัมพันธ์แบบเส้นตรงและไม่ได้พยายามนำเสนอรูปแบบความเป็นจริง(จากข้อมูล)เพียงด้านเดียวเท่านั้น แต่กรอบแนวคิดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่มีความเห็นแตกต่างกันนั้น ได้มีโอกาสเข้ามาร่วมสนทนากันอย่างเสมอหน้าเท่าเทียมกัน เพื่ออภิปรายให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่หลากหลาย อันมีผลกระทบต่อ การดำรงชีพที่ยั่งยืน(ของคนจนกลุ่มเป้าหมาย) ซึ่งความสำคัญของปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์กันเหล่านี้ จะช่วยระบุ การเริ่มต้น(entry point) หรือจุดที่จะสามารถเข้ากระทำการสนับสนุนระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน

2. อะไรคือบริบทของความเปราะบาง

ปัจจัยต่างๆที่เป็นองค์ประกอบของบริบทของความเปราะบางเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะสามารถส่งผลกระทบต่อสถานะทางสินทรัพย์ของกลุ่ม(คนจน)เป้าหมาย และแนวทางเลือกที่จะเปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถที่จะมีการดำรงชีพที่เกิดผลประโยชน์ในทางรายรับได้

- แรงกระแทก (Shocks) รูปแบบต่างๆ สามารถทำลายทรัพย์สินได้โดยตรง เช่นในกรณีของการเกิดพิบัติภัยต่างๆ เช่นน้ำท่วม, พายุ หรือสงครามกลางเมือง อาจจะทำให้ผู้คนต้องละทิ้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยหรือสินทรัพย์ต่างๆ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจระดับโลก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการเกิดภัยคุกคามอย่างเช่น โรคระบาด อาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ทั้งการแลกเปลี่ยนเงินตราและการค้าซึ่งมีผลกระทบต่อคนจน

- แนวโน้มที่เกิดขึ้นอาจจะ (หรืออาจจะไม่) รุนแรง ถึงแม้ว่าเราอาจคาดการณ์ได้ แต่จะมีอิทธิพลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงต่ออัตราผลตอบแทนหรือผลได้ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งแนวทางในการที่จะเลือกกลยุทธ์ในการดำรงชีพของกลุ่ม (คนจน) เป้าหมายได้ นอกจากนั้น

- ราคาขึ้นลงของผลผลิต ตามฤดูกาลมีผลต่อการได้รับการจ้างงาน และการมีความมั่นคงทางอาหารของครัวเรือนคนจน ฯลฯ ประเด็นเหล่านี้มีผลสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีพของคนจนในประเทศกำลังพัฒนา

ทุกแนวโน้มจะเป็นผลลบ-เสมอหรือ? ไม่ได้หมายความว่าทุกแนวโน้มจะเป็นด้านลบหรือทำให้เกิดความเปราะบาง เช่นตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจอาจจะเปลี่ยนไปในทางบวก โรคระบาดก็อาจจะได้รับการแก้ไขหมดสิ้นไป ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอาจจะเป็นผลดีต่อกลุ่มคนจน แต่อย่างไรก็ตามการใช้คำว่า "บริบทของความเปราะบาง" ก็เพื่อเน้นถึงความสนใจและการตระหนักว่าอิทธิพลที่ซับซ้อนนี้คือสิ่งที่เป็นจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความยากลำบากในการดำรงชีพที่กลุ่มคนจนที่สุดทั่วโลกต้องเผชิญอยู่ และยังเป็นเรื่องปกติอีกด้วยที่สิ่งเหล่านี้ ในทางปฏิบัติจะเกิดวนเวียนซ้ำแล้วซ้ำเล่า เป็นวงจรอุบาทว์ โดยธรรมชาติความเปราะบางของการดำรงชีพของคนจนก็ทำให้พวกเขารับมือกับความเครียดต่างๆได้ยากอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็เรื่องที่เกิดการคาดการณ์ได้ หรือเป็นสิ่งที่เกิดโดยกะทันหัน การที่ไม่สามารถที่จะจัดการหรือลดทอนความเครียดต่างๆที่มารุมล้อมอยู่ได้ ก็ยังทำให้พวกเขามีความเปราะบางอ่อนแอมากยิ่งขึ้น หรือแม้กระทั่งเมื่อมีแนวโน้มไปในทางบวก กลุ่มคนจนที่สุดเหล่านี้ก็มักจะไม่สามารถที่จะเข้าถึงประโยชน์ต่างๆได้ เนื่องจากขาดต้นทุน/สินทรัพย์และกลไกเชิงสถาบันที่เข้มแข็งที่จะมาสนับสนุนให้ได้รับประโยชน์เต็มที่

(ความขัดแย้งหลากหลายชนิดสามารถทำให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ต่อการดำรงชีพของคนจน เช่นในสถานการณ์ที่มีสงครามกลางเมืองประชาชนทุกข์ยากจากสภาวะการไร้กฎหมายและความปรักหักพังทางกายภาพ ความขัดแย้งในเรื่องการเข้าถึงทรัพยากรมักทวีความรุนแรงขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการใช้ทรัพยากรที่เข้มข้นมากขึ้น ถ้าไม่ได้ระบุดึงความขัดแย้งเหล่านี้ให้รู้กันทั่ว กลุ่มคนที่จนอยู่แล้วก็ยังคงถูกเบียดกันออกไปอยู่ชายขอบของสังคมมากยิ่งขึ้น)

3. ต้นทุน/สินทรัพย์ของระบบการดำรงชีพอย่างยั่งยืน เป็นอย่างไร?

กรอบแนวคิดระบบการดำรงชีพอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญ กับ "คน" เป็นที่สุด มุ่งหาความเข้าใจที่ตรงและถูกต้องตามความเป็นจริงในเรื่อง "ศักยภาพของคน" ในการแปลงสินทรัพย์หรือต้นทุนที่มีอยู่เพื่อผลลัพธ์ในการดำรงชีพที่ดีขึ้น แนวทางนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าคนต้องการทุน/สินทรัพย์หลากหลายด้านที่จะสามารถประสพผลดีในระบบการดำรงชีพอย่างยั่งยืน ถ้ามีทุนหรือสินทรัพย์เพียงด้านใดด้านเดียวก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คนต้องการ คนจนจึงต้องพยายามหาทางที่จะรักษาและเชื่อมโยงต้นทุน/สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีเพื่อหาหนทางใหม่ในการที่จะอยู่รอดได้ ในสภาวะยากลำบาก

กรอบแนวคิดระบบการดำรงชีพอย่างยั่งยืนระบุทุน/สินทรัพย์หลักที่สำคัญไว้ 5 หมวด เรียกกันว่า "เพชรห้าเหลี่ยม" ประกอบด้วย 1. ทุนด้านทรัพยากรบุคคลและศักยภาพ 2. ทุนทางสังคม เครือข่าย 3. ทุนทาง

ทรัพยากรธรรมชาติ 4. ทุนทางกายภาพ เช่นที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค 5. ทุนทางการเงิน ดังแสดงในแผนภูมิด้านล่าง

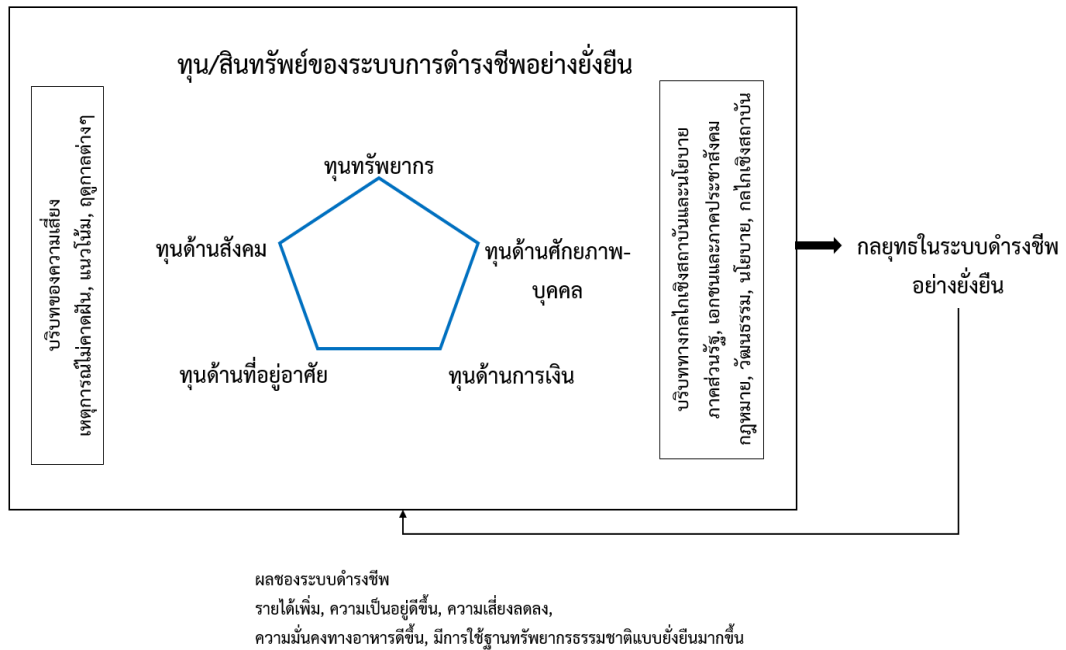

Figure 3: The DFID Sustainable Rural Livelihoods framework (after Carney, 1998)

รูปทรงของเหลี่ยมเพชรทั้งห้าใช้เพื่อแสดงแบบแผนความแตกต่างในการเข้าถึงทุน/สินทรัพย์ประเภทต่างๆของคน จุดศูนย์กลางของเหลี่ยมเพชรตรงที่ทุกเส้นมารวมกันแสดงให้เห็นถึงการไม่มีต้นทุนใดๆ ในขณะที่วงรอบนอกที่เส้นโยงไปถึงจะแสดงถึงการเข้าถึงต้นทุนได้มากที่สุด ตามหลักการนี้เหลี่ยมเพชรในแต่ละชุมชนก็จะมีรูปร่างต่างกันไป

ที่สำคัญคือ ต้นทุนทางกายภาพอย่างเดียวสามารถทำให้เกิดประโยชน์ต่อเจ้าของต้นตุนั้นได้หลากหลาย เช่นคนที่เป็นเจ้าของที่ดิน หรือการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ก็จะสามารถสร้างผลประโยชน์อื่นๆที่จะช่วยผลลัพธ์ของระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืนได้

เหลี่ยมเพชรทั้งห้านี้เป็นประโยชน์ในการนำการสนทนาถึงการเริ่มงานว่าต้นตุนต่างๆที่มีอยู่จะสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละกลุ่มสังคมที่หลากหลายนั้นได้อย่างไร และจะสามารถแลกเปลี่ยนต้นตุนที่ต่างกันได้อย่างไร แต่ก็ยากที่จะตีราคาหรือค่าของแต่ละต้นตุนออกมาเป็นระบบเงินตราเดียวกันได้ จำเป็นจะต้องพิจารณาบริบททางสังคม วัฒนธรรมในทางปฏิบัติของแต่ละชุมชน/พื้นที่อีกด้วย

3.1 ต้นตุนด้านศักยภาพบุคคล (ต้นตุนมนุษย์)

ต้นตุนด้านศักยภาพบุคคลแสดงถึงความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ แรงงานและสุขภาพะ ที่รวมกันแล้วสามารถส่งเสริมให้คนดำเนินตามกลยุทธ์ในการดำรงชีพที่แตกต่างกันไปได้ และบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ ในระดับครัวเรือนต้นตุนมนุษย์เป็นปัจจัยของปริมาณและคุณภาพของแรงงานที่มีอยู่ ซึ่งจะต่างกันไปตามขนาดของครัวเรือน ระดับของความรู้ความชำนาญ ศักยภาพในการเป็นผู้นำ และสุขภาพะ เป็นต้น

ต้นตุนมนุษย์ปรากฏในกรอบแนวคิดทั่วไปในสถานะของต้นตุนของระบบการดำรงชีพ เป็นรากฐานหรือวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ของระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน การสะสมต้นตุนมนุษย์นี้อาจสามารถเป็นเป้าหมายในตัวเองได้เหมือนกัน(ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้) คนจำนวน

มากพิจารณาว่าการมีสุขภาพไม่แข็งแรง หรือการขาดการศึกษาเป็นมิติหลักของความยากจน ดังนั้นการเอาชนะสภาพการณ์ที่นี้อาจเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน

ทำไมต้นทุนมนุษย์ถึงสำคัญ?

ที่สำคัญเพราะคุณค่าที่แท้จริงของต้นทุนมนุษย์ (ความรู้ และแรงงาน หรือความสามารถที่จะควบคุมแรงงาน) นั้นซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งในการที่ใช้ประโยชน์จากต้นทุนอื่นๆ อีกสี่ประเภทที่อยู่แวดล้อมนั่นเอง

ต้องทำอะไรบ้างถึงจะสามารถสร้างต้นทุนมนุษย์สำหรับคนจนได้?

การเสริมสร้างต้นทุนมนุษย์ทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ทั้งสองทางนี้จะสำเร็จได้ก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มคนจนที่จะเต็มใจและสนับสนุนการเสริมสร้างต้นทุนมนุษย์ด้วยตัวของเขาเอง เช่นเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ต่างๆ หรือเข้าไปใช้บริการสาธารณสุขเพื่อการป้องกันโรค (เพื่อสุขภาพที่ดี) ในทางกลับกันถ้ามีบางสิ่งขัดขวางการพัฒนาของกลุ่มคน หรือทำให้เกิดผลเสีย เช่นการที่นโยบายรัฐหรือมาตรการทางสังคมห้ามเด็กผู้หญิงเรียนหนังสือ ถ้าเกิดสถานการณ์เช่นนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีมาตรการทางอ้อมที่จะเข้ามาสนับสนุนการพัฒนาต้นทุนมนุษย์อย่างเร่งด่วน

ในหลายๆกรณีจำเป็นต้องผสมผสานการสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมในรูปแบบโปรแกรมเป็นส่วนๆไป

3.2 อะไรคือต้นทุนทางสังคม ในบริบทของกรอบแนวคิดระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืนหมายถึงต้นทุนทางสังคมที่คนจะสามารถใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายในระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน ซึ่งจะพัฒนาได้โดยผ่านองค์ประกอบดังนี้

- : เครือข่ายหรือการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในทางแนวคิด (ระบบอุปถัมภ์) หรือแนวราบ (ระหว่างกลุ่มคนที่สนใจในเรื่องเดียวกัน) เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นไว้วางใจกันและสามารถที่จะทำงานร่วมกันได้ และขยายการเข้าถึงกลไกเชิงสถาบันอื่นๆ เช่นพรรคการเมืองหรือกลุ่มประชาสังคม
- : การเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการที่มีการตกลงเข้าใจกัน มีกฎระเบียบร่วมกัน
- : มีความสัมพันธ์ที่เชื่อใจซึ่งกันและกันและกันและเสริมความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่สามารถลดต้นทุนในการทำกิจกรรมนั้นๆ และจะสามารถเป็นพื้นฐานเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมช่วยเหลือดูแลกันและกันอย่างไม่เป็นทางการในยามจำเป็นในหมู่คนจน (กลุ่มออมทรัพย์/กลุ่มฌาปนกิจ ฯลฯ)

ต้นทุนทางสังคมนี้เป็นต้นทุนที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงใกล้ชิดที่สุดกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงในทางโครงสร้าง (Transforming Structures and Processes) หรืออาจจะพิจารณาได้ว่าต้นทุนทางสังคมเป็นผลผลิตจากโครงสร้างและกระบวนการทางสังคม หรือในทางกลับกันโครงสร้างและกระบวนการทางสังคมอาจเป็นผลผลิตของต้นทุนทางสังคมก็ได้ ตัวอย่างเช่น

- เมื่อคนรวมกลุ่มกันบนพื้นฐานของบรรทัดฐานเดียวกัน ก็มีแนวโน้มที่จะมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กรเพื่อสานต่อเป้าประสงค์และความสนใจเดียวกัน
- กลุ่มประชาคมที่เข้มแข็งจะสามารถช่วยประชาชนให้สามารถปรับนโยบายและทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าความสนใจและความต้องการของพวกเขาได้ถูกรับรองอยู่ในตัวบทกฎหมาย

ทำไมต้นทุนทางสังคมถึงสำคัญ?

ความไว้วางใจและการมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันสามารถลดต้นทุนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มได้ ซึ่งหมายความว่าต้นทุนทางสังคมนี้มีผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนอื่นๆอีกสี่ประเภท และมีส่วนสำคัญมากต่อความรู้สึกของคน ในความมีตัวตน มีพวกพ้องและการได้รับการยอมรับทางสังคม

จะสร้างเสริมต้นทุนทางสังคมในหมู่คนจนโดยผ่านอะไรได้บ้าง?

ทางตรงก็โดยการเสริมศักยภาพของกลไกเชิงสถาบันระดับพื้นที่ โดยการเสริมศักยภาพผู้นำ หรือเสริมด้านทรัพยากรต้นทุนต่างๆ หรือโดยทางอ้อมคือการเปิดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย และพื้นที่ที่กลุ่มคนจนสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเสรี

3.3 อะไร คือต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ

ต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ คือทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ เช่น ที่ดิน ป่า ทะเล แม่น้ำลำธาร ที่สำคัญเพราะส่วนใหญ่คนจนต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติแวดล้อมที่มีทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดในระบบการดำรงชีพของพวกเขา เช่นทำการเกษตร หาปลา หาของป่า หรือทำเหมืองแร่

จะทำอะไรได้บ้างเพื่อจะเสริมต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติในหมู่คนจนได้

ต้องดูก่อนว่าทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้อย่างไร ในส่วนที่ร่วมกันกับต้นทุนประเภทอื่นๆเพื่อระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืนของคนจน แนวทางการทำงานระบบดำรงชีพที่ยั่งยืนเน้นไปที่คนในมิติที่กว้างกว่าและเพื่อเข้าใจโครงสร้างและกระบวนการที่แวดล้อมต้นทุนด้านนี้อยู่ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกรูปแบบการใช้ต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติอย่างไรและคุณค่าที่จะได้จากต้นทุนทรัพยากรธรรมชาตินั้นๆ เป็นอย่างไร

3.4 อะไรคือ ต้นทุนทางกายภาพ

ต้นทุนทางกายภาพ ประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งที่จะสามารถผลิตสิ่งของที่จะสนับสนุนระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน

- โครงสร้างหมายถึงรวมถึงการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้คนได้อยู่อาศัยโดยตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานและเพิ่มศักยภาพในการผลิตมากขึ้น
- การผลิตสิ่งของคือเครื่องมือที่คนใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

องค์ประกอบของโครงสร้างต่อไปนี้ที่จำเป็นต่อระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืน

- ยานพาหนะที่สามารถจัดหามาได้
- อาคารที่พักอาศัย
- มีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างพอเพียงและถูกสุขลักษณะ
- มีพลังงานที่สะอาดและสามารถจัดหาได้
- การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (การติดต่อสื่อสาร)

ทำไมต้นทุนทางกายภาพถึงสำคัญ

การประเมินความยากจนแบบมีส่วนร่วมหลายๆครั้ง ได้แสดงให้เห็นว่าการที่คนจนขาดการเข้าถึงโครงสร้างบางชนิดเป็นมิติหลักของความยากจนที่เดียว การที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการบางชนิดเช่นการมีน้ำกินน้ำใช้ที่สะอาดและพอเพียงหรือการไม่มีไฟฟ้าใช้ ทำให้สุขภาพของคนเสื่อมถอย และจะต้องเสียเวลาไป ในกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมการผลิต แต่ต้องทำ เช่นการไปหาบน้ำ และเก็บฟืน ค่าเสียโอกาสและเสียเวลาที่

จะใช้ไปในกิจกรรมการผลิตต่างๆเกี่ยวข้องกับการที่มีต้นทุนทางกายภาพต่ำ และถ้า(กลุ่มคนจนเหล่านั้น)จะเป็นผู้ผลิตก็จะไปลดทอนความสามารถการแข่งขันได้ในตลาดของพวกเขา

อะไรบ้างที่จะทำได้เพื่อสร้างเสริมทุนทางกายภาพให้กับคนจน

แนวทางการทำงานระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืนมุ่งเน้นการช่วยให้มีการเข้าถึงโครงสร้างที่เหมาะสมที่จะสามารถสนับสนุนให้คนจนบรรลุเป้าหมายระบบการดำรงชีพที่ยั่งยืนของเขา ดังนั้นแนวทางการทำงานแบบมีส่วนร่วมจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงไม่เพียงแต่เน้นที่การจัดหาการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการที่เร่งด่วนของคนจนในระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ยังต้องเป็นสิ่งที่คนจนสามารถที่จะจัดหาด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองได้ในระยะยาว

3.5 ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงินแบ่งได้เป็นสองประเภทหลักคือ

- ทรัพย์สินสะสมที่มีอยู่ เช่น เงินออม อาจเป็นในรูปแบบเงินสด บัญชีเงินฝากธนาคาร หรือทรัพย์สินอื่นๆเช่นจำนวนปศุสัตว์, เครื่องประดับที่มีราคา แหล่งทรัพยากรทางการเงินอาจรวมถึงการที่มีเครดิตผ่านสถาบันทางการเงินด้วย
- รายรับที่เข้ามาเป็นปกติ นอกเหนือไปจากรายได้แล้วประเภทของเงินได้อื่นๆจะรวมถึง เงินบำนาญ หรือเงินช่วยเหลืออื่นๆจากรัฐ หรือเงินที่ส่งจากบุตรหลาน รายรับประเภทต่างๆที่กล่าวมานี้จะเกิดประโยชน์ต้องเป็นรายได้ที่เชื่อถือได้ มีความแตกต่างระหว่างเงินที่ได้รับครั้งเดียวกับเงินที่โอนมาอย่างสม่ำเสมอเป็นระบบ ซึ่งผู้รับสามารถจะวางแผนการใช้เงินหรือมีแผนการลงทุนได้

ทำไมต้นทุนทางการเงิน ถึงสำคัญ

ในบรรดาต้นทุนทั้งห้าประเภท ต้นทุนทางการเงินจัดว่าเป็นต้นทุนที่อ่อนกประสงค์ที่สุด

- สามารถแลกเปลี่ยนได้ ง่ายกว่าต้นทุนประเภทอื่นๆ
- ใช้ได้โดยตรงเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของระบบการดำรงชีพ เช่นเมื่ออาหารไม่พอ ก็ใช้เงินซื้ออาหารเพื่อแก้ปัญหา
- ไม่ว่าจะถูกหรือผิด แต่เงินสามารถใช้ซื้ออิทธิพลทางการเมืองได้ หรือสามารถทำให้คนที่มีเงินเข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในองค์กรที่มีส่วนกำหนดนโยบายและกฎหมาย และมีสิทธิ์ในการจัดการทรัพยากรต่างๆ

อย่างไรก็ตามต้นทุนทางการเงินนี้มักจะเป็นต้นทุนที่คนจนมีน้อยที่สุด ด้วยสภาพการณ์นี้จึงทำให้ต้นทุนชนิดอื่นๆอีกสี่ประเภทยิ่งเพิ่มความสำคัญต่อคนจนยิ่งขึ้น

อะไรที่จะทำได้เพื่อสร้างเสริมต้นทุนทางการเงินให้คนจน

การเข้าถึงต้นทุนทางการเงินนี้ทำโดยผ่านการสนับสนุนทางอ้อม ซึ่งอาจจะเป็น

- ทางองค์กร สถาบันการเงิน
- ทางกลไกเชิงสถาบัน
- ทางข้อกฎหมาย